

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.061/2023/4/II.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Andor Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Andor Benedek László ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Gönczi Gergely ügyvéd, ügyvéd címe

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 21.P.20.808/2022/15-II.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyja helyben, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított, az államnak járó 36.000 (harminchatezer) forint illetéket e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára kell megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 15.000 (tizenötezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság fenti számú illetékbevételei számlája javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes több ciklus óta Budapest településének önkormányzati képviselője, 2019 óta a párt önkormányzati frakciójának frakcióvezetője. Ügyvédként is praktizál, mely minőségében 2020. augusztusában részt vett a cég2 Zrt. felkérésére egy szakértői csoport munkájában. A vizsgálat az M3 metróvonal járműparkjának korszerűsítéssel egybekötött felújítása tárgyban megvalósított projektet érintette, a felperes a közbeszerzési eljárási jogi vetületét vizsgálta, azt megfelelőnek ítélte.

[2] A 2022. évi országgyűlési választásokon a települési számú országgyűlési egyéni választókerületben képviselőjelölt volt, mely választókerületben politikai ellenfele az pártkoalíció pártkoalíció színeiben az alperes volt. A kampányidőszak 2022. február 12-től április 3-ig tartott.

[3] személy1 a közösségi oldal oldalán dátum-én közzétett posztjában arról írt, hogy az M3-as metró felújításával kapcsolatosan készült szakértői jelentés azért sikerült „botrányosan orospártira és személy5ékat mosdatóra”, mert azt egy párt képviselő írta. „A nyilvánvalóan elcsalt közbeszerzést mosdató jogi részt a ügyvédi iroda készítette.....személy2 és személy4 metrobizniszét tehát felperes párt képviselő próbálta utólag tisztára mosni...”

[4] Az alperes saját közösségi oldal oldalán ugyanezen a napon két bejegyzést is közzétett személy1 bejegyzésével összefüggésben.

A 9:34 perckor megjelent posztban – melyben linkeléssel elérhetővé tette személy1 bejegyzését – úgy fogalmazott „Az egészen megdöbbentő, hogy személy2 kiszolgálásában és a magyar érdekek elárulásában egy egész párt hálózat vesz részt, beleértve a települési párt zugügyvédet is. Mi, itt településen ezt nagyon nem toleráljuk!” (1. bejegyzés)

A 13:06 perckor közzétett posztjában egy öt támadó, a felperest védelmező kommentelő bejegyzésére úgy reagált, hogy „Kedves [...], az ugye megvan, hogy ezeket a bontószökevény metrókat, amik Üzbegisztán fővárosának sem kellett, személy⁴ döntése miatt, személy⁵ vezetése alatt szerezte be a cég²? Az egész ügylet nemcsak szörnyű vétel volt, hanem nyilvánvalóan jogszerűtlen és kellett ahhoz, hogy a személy²nal való üzletelés kínos tényét megpróbálják elfedni személy⁴ék az EU-ban. A magát független szakértőnek hazudó párt jelölt pedig ezt az egészet próbálta utólag igazolni, nyilván nem pro bono ... Higgycs el a jóemberkedéstől senki nem fog meghatódni, ha közben a magyar érdekeket elárulva személy² zsoldjában dolgozik a párt ügyvéd úr.” (2. bejegyzés)

[5] Az alperes dátum¹-án is közzétett közösségi oldal oldalán bejegyzéseket a témával kapcsolatosan.

A 8:08 perckor megjelentek szerint „Találós kérdés: hogy nevezik az olyan pártt, aki konkrétan azért kapja a bérét, hogy személy² érdekeit szolgálja? Megfejtés: lefelé mutató kéz.” Kommentként hozzáfűzte: „személy²-bérenc” és ismételten belinkelte személy¹ cikkét. (közösségi oldal 3. bejegyzés)

A 8 óra 20 perckor megjelent kommentben azt írta „Ide vezet az orosz metrómutyi, amit a települési párt zugügyvéd mosdatott” és linkről elérhetővé tette a portál internetes hírportálon „cikk címe” címmel megjelent cikket, amiben a sorozatosan meghibásodó metrókocsik alkatrészellátásának problémáiról írtak. (4. bejegyzés)

[6] Az alperes a műsor dátum²-án tartott beszélgetős műsorban szerepelt. Ebben többek a települési ügyekkel összefüggésben felidézte, hogy „....2015-ben dealeltek le személy⁴ és személy² arról, hogy akkor nem új metrókat kap Budapest, hanem majdnem ugyanannyi pénzért személy²éktől rendeli meg, a meglévő, 50 éves, szovjet metrókocsiknak a „felújítását”, úgymond korszerűsítését. Amivel több probléma volt.” Ezek felsorolását követően arról beszélt, hogy „....És akkor kinek volt jó ez a business? Nézd hát nincs sok kérdés szerintem. Ami viszont a helyi vonatkozása az ügynek, hogy most derült ki, néhány nappal ezelőtt, személy¹ posztjából és ma írta meg a portáll hogy ezt az ügyet, amikor elkezdtek kivizsgálni, akkor egy állítólagos „független” szakértőhöz fordultak. És hát kiderült, hogy ez a független szakértő hogy, hogy nem ez egy párt képviselő volt. Egyem meg a szívét. Az én drága választási ellenfelem, a párt itteni jelölje, személy⁶ pótlék, egy települési, párt zugügyvéd, aki akkor is a párt települési frakcióvezetője, önkormányzati képviselője volt. Tehát ez a figura – akinek nem mondom ki a nevét, mert szerintem annyit nem érdemel – még azelőtt, mielőtt bármit letett volna az asztalra országos szinten, egy országos jelentőségű korrupciós botrányba máris bele tudott keveredni. Ő próbálta tisztára mosni itt, ezt a teljesen nyilvánvaló mutyit – ez egy kedveskedő kifejezés – ezt a botrányos metróbusinessst, amit személy⁴ és személy² kötött meg. Úgyhogy nagyon nem mindegy, hogy kikkel üzletelünk, mert az nemcsak erkölcsi kérdésekről szól, nemcsak pénzügyi kérdésekről szól, hanem a nap végén a hétköznapi kényelmünket, életminőségünket befolyásolja.” (beszélgetős műsor)

[7] Az alperes a dátum³-én „írás címe” címmel, „felírat” feliratú háttér előtt felvett közösségi oldal² videójában az alábbiak szerint fogalmazott: „Sziaosztok! Tudjátok mi derült ki a párt ellenfelemről? Az, hogy az a szerencsétlen zugügyvéd volt az, aki megpróbálta

tisztára mosni személy4 és személy2 metrobizniszt. Arról van szó, hogy a 3-as metróon még mindig 50 éves szovjet szerelvények járnak. Ez annak köszönhető, hogy a szeretett vezérünk ledealelt azzal a véreskezű diktátorral és most ezért nincs légkondi a metróon, ezért zajos, ezért hangos, ezért fogyaszt sokat és állítólagos független szakértő készített egy jelentést, ami arról szól, hogy itt minden rendben volt ezzel a beszerzéssel. Csak azt nem mondták meg, hogy ez a független szakértő, ez egy párt önkormányzati képviselő, az én országgyűlési ellenfelem itt a körzetben. Úgyhogy ezúton is szeretnék gratulálni annak a figurának, akinek a nevét se mondjuk ki, mert nem érdemli meg, hogy zugüggyvédként megpróbálta tisztára mosni személy4 és személy2 metrobizniszt.” (közösségi oldal2 videó)

[8] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a dátum-én megjelent bejegyzésének „települési párt zugüggyvéd” fordulatával, a dátum2-án közzétett „műsor” című videóban elhangzó „személy6 pótlék, települési párt zugüggyvéd”, a dátum3-én a közösségi oldal2 felületen közzétett videóban elhangzó „ez a szerencsétlen zugüggyvéd próbálta tisztára mosni személy4 és személy2 metrobizniszt”, illetve „annak a szerencsétlen figurának, akinek a nevét sem mondjuk ki, hogy zugüggyvédként megpróbálta tisztára mosni személy4 és személy2 metrobizniszt és egy országos jelentőségű korrupciós botrányba máris bele tudott keveredni”, mint valótlan tényállításokkal.

[9] Ugyancsak a jóhírnevét sértette a valós tények hamis színben való feltüntetésével a dátum1-án 18 óra 01 perckor (helyesen dátum. napján 13 óra 06 perckor) megjelent bejegyzésének komment folyamában tett „a magát független szakértőnek hazudó párt jelölt”, illetve „személy2 zsoldjában dolgozik a párt ügyvéd úr” fordulatával.

[10] Annak megállapítását is kérte, hogy az alperes megsértette a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát a dátum-én 9:34 perckor tett posztban a „személy2 kiszolgálásában és a magyar érdekek elárulásában [...] vesz részt” fordulatával, és a dátum1-án 18 óra 01 perckor (helyesen 8:08 perckor) megjelent bejegyzésében a „konkrétan azért kapja a bérét, hogy személy2 érdekeit szolgálja” közléssel és ugyanezen bejegyzés komment folyamatában tett azon fordulatával, hogy „személy2-bérenc”.

[11] Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest bocsánatkérésre a saját közösségi oldal oldalán a felperes által megfogalmazott közlemény közzétételével.

[12] Álláspontja szerint a „zugüggyvéd” kifejezéssel a felperes valótlanul állította, hogy jogosulatlanul végez ügyvédi tevékenységet.

A „személy2-bérenc” kifejezés alkalmazásával és a hazaárulásra utaló fogalmazásmóddal olyan véleményt formált róla, amit közszereplőként sem köteles eltűrni.

[13] Mindezen közlések a magánéletét és civil pályáját támadják, mely szféra nem áll a személyiségi jog védelmét megszorítóan kezelő törvényi rendelkezések hatálya alatt. Előadta, hogy nem abból él, hogy politikus, hanem hogy ügyvéd, a Ptk. 2:44. § (2)-(3) bekezdése védelemben részesíti a magánéletével kapcsolatos tevékenységet, ami jelen esetben az ügyvédi tevékenysége.

[14] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a sérelmezett közlések olyan véleménynyilvánítások, amelyek kampányidőszakban, választási ellenfelével kapcsolatosan jelentek meg. A közlések értékelésének szempontja tekintetében a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma PK 12. számú állásfoglalásában kifejtettekre hivatkozott és utalt a Kúria precedensképes Pfv.IV.20.001/2021/4. sorszám alatti ítéletének [23] bekezdésére.

[15] A „zugügyvéd” kifejezés tekintetében arra hivatkozott, hogy az alperes azzal szellemi és erkölcsi hiányosságra utalt, nem abban az értelemben használta, hogy a felperesnek nincs jogi diplomája, vagy nem tagja az ügyvédi kamarának és emiatt jogosulatlanul végez jogi tevékenységet.

[16] Tagadta, hogy olyan kijelentést tett volna, hogy a felperes pénzt kapott személytől. Álláspontja szerint nem választható el a felperes közszereplői minősége az egyéb tevékenységétől, a fokozottabb tűrési kötelezettség e körben is terheli. A nyilvános diskurzus része egy képviselő ügyvédi tevékenysége, még akkor is, ha az közvetlenül nem érint közügyeket.

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseteket elutasította.

[18] Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Nemzeti Adó és Vámhivatal külön felhívására az ott megjelölt módon és időben 36.000 forint kereseti illetéket a Magyar Állam javára és az alperesnek 15 napon belül 36.000 forint perköltséget.

[19] Elsősorban azt rögzítette, hogy a felperes keresetének pontatlanságai ellenére az rögzíthető volt, hogy kereseti kérelmei az alperes által használt „zugügyvéd”, „személy2-bérenc” és a „hazaáruló”, illetve ezen tartalomra irányuló kifejezések használatának sérelmes voltára irányultak.

[20] Az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata szerinti jogértelmezésre tekintettel vizsgálta azokat figyelemmel arra, hogy a felek által sem vitatottan mindketten országos ismertségű közéleti szereplők.

Ismertette a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) Ptk. 2:44. § (1) bekezdés, 2:45. § (2) bekezdés rendelkezéseit, a PK 12. számú állásfoglalás releváns részeit, a

Kúria Pfv.IV.20.001/2021/4. határozatának egyes megállapításait. Ezek alapján vizsgálta a sérelmezett közlések tágabb és szűkebb (konkrét) kontextusát, azok tényállítás vagy vélemény jellegét, a közszereplőnek minősülő felperes tűrési kötelezettségének határait.

[21] A közlések megjelenésének körülményei (kontextusa) körében értékelte, hogy azokat az alperes a 2022. február 12-től április 3-ig tartó kampányidőszakban, a választási ellenfelének minősülő felperessel szemben használta.

[22] A „zugügyvéd” közlés vonatkozásában úgy foglalt állást, hogy az mindegyik sérelmezett közlésben – a közösségi oldal bejegyzésekben, a beszélgetős műsorban és a közösségi oldal2 videóban is – véleményként hangzik el.

[23] Az 1. és 4. bejegyzésben az alperes egyrészt személy1, másrészt a portál hírportál cikkére reagált, azt ott írtakat minősítette a felperes személyére szűkítetten. Mindkét esetben a metróberuházással összefüggésben a felperes által készített szakvéleményt minősítette „mosdatásnak”, amiből következően a „zugügyvédi” tevékenység egyértelműen erkölcsi-politikai értékítéletként jelenik meg, nem a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 286. §-ban foglalt tényállásként. Azon erkölcsi-politikai véleményét kívánta ezzel kifejezni, hogy nem ért egyet a felperes által adott szakvéleményben foglaltakkal, vitatja – a felperes egyértelmű politikai kötődése okán – annak tárgyyszerűségét, elfogulatlanságát, objektivitását, nem azt állította, hogy a felperesnek ne lenne az ügyvédi hivatás gyakorlására jogosultsága.

[24] A 2. bejegyzésben egy kommentre reagált az alperes. Ebben sem a felperes ügyvédi tevékenység gyakorlására való jogosultságát támadta, hanem a felperes ügyvédi tevékenysége körében végzett egyik munkájának, a szakvéleménynek az erkölcsi-politikai véleményezésére használta a „zugügyvéd” kifejezést.

[25] A beszélgetős műsorban a tágabb szövegkörnyezetet elemezve jutott az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre, hogy az alperes a felperesnek a metrókocsikkal kapcsolatosan végzett munkáját minősíti „zugügyvédkedésnek”. Arról beszélt, hogy ő nem egy független szakértő, hanem egy párt képviselő, települési frakcióvezető, aki tisztára igyekezett mosni egy nyilvánvaló mutyit, a „botrányos metróbizniszt, amit személy4 és személy2 kötött meg”.

[26] A közösségi oldal2 videó-ban is a szakvéleményről adott erkölcsi-politikai véleményként jelenik meg a „zugügyvéd” kifejezés. Az alperes a 3-as metrószerelvények tényleges állapotát mutatja be, felsorolja a hiányosságait annak alátámasztására, hogy a szakvéleményben a felperes által tett megállapítások nem lehetnek tárgyilagosságok, függetlenek, hanem a videóban kifejtettek szerint politikai célzattól vezéreltek.

[27] A „személy2-bérenc” kifejezés tekintetében az elsőfokú bíróság elsősorban azt rögzítette, hogy az alperes azt kifejezetten, avagy tartalmilag az 1, 2. és 3. bejegyzésben használta.

A felperes a 2. bejegyzés tekintetében arra hivatkozott, hogy „A magát független szakértőnek hazudó párt jelölt pedig ezt az egészet próbálta utólag igazolni, nyilván nem pro bono ... Higgye el a jóemberkedéstől senki nem fog meghatódni, ha közben a magyar érdekeket elárulva személy2 zsoldjában dolgozik a párt ügyvéd úr” közlések valós tény hamis színben feltüntetésének minősülnek.

Az 1. bejegyzés „Az egészen megdöbbentő, hogy személy2 kiszolgálásában és a magyar érdekek elárulásában egy egész párt hálózat vesz részt” és a 3. bejegyzés „Találós kérdés: hogy nevezik az olyan pártt, aki konkrétan azért kapja bérét, hogy személy2 érdekeit szolgálja? Megfejtés: lefelé mutató kéz. személy2-bérenc.” részlete becsületsértő kijelentés.

[28] Miután valamennyi sérelmezett részlet tartalmilag azonos, úgy ítélte meg, hogy nem lehetséges azok eltérő minősítése, ezen ellentmondást a felperes terhére értékelte.

[29] Mivel a felperes nem jelölte meg, hogy az alperes mely valós tényeket milyen hamis színben tüntetett fel a közléseket véleményként értékelte. Úgy tekintette, hogy a „személy2-bérenc” és a hazaáruló kifejezések ugyanannak az éremnek a két oldalát jelentik. Az előbbi esetben az idegen érdekek kiszolgálása, míg az utóbbi kijelentés kapcsán a magyar érdekek nem érvényesítése áll a középpontban.

[30] A tartalmilag „hazaárulás”-ként összegezhető kifejezéseket az alperes az 1. és a 3. bejegyzésben – figyelemmel a közlések megjelenési formájára és kontextusára is – abban az értelemben használta, hogy felperes szakvéleményével a magyar érdekeket nem szolgáló ügyet igazolt, ezzel úgyszintén véleményt nyilvánított.

[31] Ezt követően vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy az alperes véleménynyilvánításait a felperes a Ptk. 2:44. § alapján közszereplőként köteles volt-e eltérni, vagy azok a Ptk. 2:45. § (1) bekezdése szerinti jogsértést eredményeztek, mert a Ptk. 2:44. § (2) és (3) bekezdés védelme alá tartozó magánszférát érintik.

Annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes nem a felperes ügyvédi tevékenységét általánosságban minősítette, hanem kizárólag a szakvéleményben való ténykedését. Ez nem tartozik a klasszikus ügyvédi tevékenységi körbe, hanem egy erősen átpolitizált ügyben született egyedi döntés volt. Ezzel a felperes ügyvédi tevékenységének ezt az aspektusát kivonta a magánéleti tevékenységre irányadó szabályozási rezsim alól ezért ezen tevékenységével összefüggésben tett kijelentésekre a közszereplőkre vonatkozó enyhébb mércét alkalmazta az elsőfokú bíróság.

[32] Úgy ítélte meg, hogy mindhárom sérelmezett kifejezés a közbeszédben meghonosodott, részei a politikai közbeszédnek. Kampányidőszakban ezek a kifejezések és esetlegesen más fordulatok halmozottan egymás mellé kerülnek anélkül, hogy azok eredeti tartalmuk szerint becsületsértőnek minősülnének, mert azok eredeti jelentése elhalványul, politikai szitokszóvá válnak.

[33] A perköltségéről a felperes pervesztességére tekintettel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján határozott. A felperes által az alperesnek fizetendő ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés alapján mérlegeléssel, 6 munkaóra figyelembevételével állapította meg.

[34] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, az alperes jogsértését a keresetben foglaltak szerint állapítsa meg, kötelezze elégtételadásra és a perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatta, azonban álláspontja szerint az ítélet sérti a Ptk. 2:44. § és 2:45. § rendelkezéseit.

[35] Fenntartotta, hogy az alperes a jóhírnevét sértette amikor több alkalommal „zugüggyvéd”-nek nevezte, mert ezzel a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján azt állította, hogy jogosultság nélkül folytat ügyvédi tevékenységet, ami nem felel meg a valóságnak. Az alperesi posztok egész hangulatából és kontextusából arra lehet következtetni, hogy alperes célja a jóhírnevének megsértése volt, csak utólag próbálta ezeket a kijelentéseket véleménynek feltüntetni.

Hangsúlyosan hivatkozott e körben a Szegedi Ítéltábla BDT2022. 4497. számon közzétett eseti döntésére, amely – szemben az alperes által hivatkozott döntésekkel – a jelenleg hatályos jogi szabályokon alapul. Eszerint a szabad véleménynyilvánításhoz való jog nem terjed ki a valótlan tények tudatos állítására, illetve a minden valós tényalap nélküli véleményt is kifejező, sértő értékítéllettel terhelt tényállításnak minősülő közlésre. Ezek esetén a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog megsértése megállapítható közügyet érintő közlés esetén is. Az elsőfokú bíróság ezen értelmezés figyelmen kívül hagyása miatt a jogi minősítést tévesen végezte el, melyből eredően a végső jogi következtetése is téves.

[36] A közlések kontextusának megítélése során személyl bejegyzése nem bír jelentőséggel, az alperes pedig nem tette nyilvánvalóvá a több tízezres követőtábor számára, hogy ő a saját negatív erkölcsi-politikai értékítélete miatt titulálja „zugüggyvédnek”. Ezt a kifejezést többször, időben elhúzódóan osztotta meg, és azokhoz már annyi magyarázatot sem fűzött, mint mikor megosztotta hozzá a személyl-féle bejegyzést. Nyilván nem elvárható attól, aki az alperes közéleti megnyilvánulásait követi, hogy minden alkalommal visszanyúljon az első ilyen kijelentéshez.

[37] Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság okszerűtlen következtetést von le az ítélet indokolásának [24] bekezdésében, azonban még az ott levezetett értelmezés is azt jelenti, hogy az alperes lényegében bűncselekménnyel, de legalábbis ügyvédi etikai-fegyelmi vétséggel vádolja a civil szakmája kapcsán. Nem jelölik meg, a sérelmezett posztok azt sem, hogy a hivatkozott szakvélemény mennyiben és mely pontjaiban aggályos, erkölcstelen stb., következésképpen nem egy megalapozott kritikát fogalmaznak meg, hanem céljuk és hatásuk kifejezetten a gyalázkodás, ügyvédi minőségében és nem politikusként történő lejárata.

[38] Kiemelten hivatkozott arra, hogy életének ezen a két szféráját soha nem keveri, ügyfeleit nem politikai elkötelezettségük alapján képviseli, és a megbízásai teljesítése során is a jogszabályoknak megfelelően jár el. Ügyvédi tevékenységére a Ptk. 2:44. (2)-(3) bekezdésében foglalt védelem vonatkozik.

[39] Nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a szakvélemény kapcsán az ítélet [40] bekezdésében kifejtett érveivel sem. Álláspontja szerint az ügyvédi tevékenység lényegét nem a közfelfogás, hanem a jogszabályok, elsősorban az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) határozzák meg. A peranyagban a szakvélemény nem állt rendelkezése, ezért az elsőfokú bíróságnak legfeljebb benyomása vagy személyes véleménye lehet a szakvélemény által érintett témakörrel. Ténylegesen ugyanakkor a szakvélemény elkészítése során tisztán a jogszabályoknak való megfelelés szempontjából vizsgált meg egy korábban lefolytatott eljárást, és arról mondta el független véleményét, ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szakvélemény elkészítését nem az ügyvédi tevékenység körébe tartozónak ítélte meg. Utalt arra is, hogy a metróbeszerzés valóban átpolitizált kérdés, az ezzel kapcsolatos szakvélemény, illetve az annak kapcsán kifejtett ügyvédi tevékenység viszont nem az. Ezt a tevékenységet lehet megalapozott kritikával illetni, de az alperesi kijelentések ilyenek semmiképpen sem tekinthetők.

[40] A „személy2-bérenc” és a hazaárulásra vonatkozó közlések szorosan összefüggnek, azok nem vitásan véleménynek tekinthetők. Nem vitatta, hogy az alperes a „hazaáruló” kifejezést konkrétan nem használta, de az elsőfokú bíróság következtetésével ellentétben az alperes által használt kifejezések valójában ezt takarják. A bíróságnak annak megítélése során, hogy az ilyen jellegű megnyilvánulásokat, közszereplőként tűrnie kell-e, a tényleges közállapotokra nem pedig az elvárható közfelfogásra kell tekintettel lenni. Figyelembe kell ezért venni azt, hogy ezen közlések megjelenésekor az orosz-ukrán háború miatt személy2 orosz elnöknek rendkívül lesújtó megítélése alakult ki a közvéleményben. Az alperes a „konkrétan” kifejezéssel azt tette egyértelművé, hogy véleménye szerint nem ügyvédi munkadíjat kapott az általa végzett szakértői tevékenységért, hanem az orosz államfő köreiből valamiféle juttatást. Azt azonban, hogy „konkrétan” külföldi érdekek kiszolgálásával hozzák összefüggésbe senki sem köteles eltűrni, még közszereplő sem. Álláspontja szerint csak azért, mert éppen politikai kampány van, és mert abban részt vesz, nem teszi jogszerűvé a vele szembeni gyalázkodást.

[41] A másodfokú eljárásban a perköltség megfizetésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § alapján kérte kötelezni az alperest.

[42] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Fenntartotta az elsőfokú eljárásban előadott érvelését azzal, hogy az általa hivatkozott jogesetek elvi tartalmukban a változó tételes jogi környezetre tekintet nélkül irányadó rendesbíróági és alkotmányos gyakorlatot bemutató döntések, az abban kifejtettek meghaladása nem indokolt.

[43] A fellebbezésben kifejtettekre tekintettel nem vitatottnak tekintette, hogy mindkét fél közszereplő, a peresített közlések országos kampányidőszak finisében hangzottak el.

[44] A „zugügyvéd” kifejezéssel kapcsolatosan az Arcanum „Magyar nyelv értelmező szótára” meghatározását tartotta elsődlegesnek, miszerint az egy rosszállást kifejező főnév „[k]is, piszkos ügyekkel foglalkozó, pénzért tisztességtelen eszközöktől sem visszariadó ügyvéd”-et takar. Az elsőfokú ítélet megfelelően tekintettel volt a társadalmi közfelfogásra is, amelyre figyelemmel a kifejezés nem azonosítható a büntető törvénykönyv tényállásával. A sérelmezett megszólalások kontextusából egyértelműen kiderül a jelentéstartalom, azok nem önmagukban álltak, hanem maguk is kommentek, egy már zajló vitába bekapcsolódó reakciók voltak. A konkrétumok hiánya éppen a közlés vélemény jellegét erősíti. Precedensképes határozatként a Kúria Pfv.20.471/2020/11. döntésére hivatkozott.

[45] A 13/2014. (IV. 18.) AB határozatra utalással hivatkozott arra, hogy a perben nem ezen kifejezés használatának helyeselhetőségéről kellett dönten, hanem azt kellett megítélni, hogy közügyekkel összefüggésben hangzott-e el. A közlés a felperes emberi státuszát nem vonja kétségbe, ezért az nem sérelmezhető különös tekintettel arra is, hogy kampányidőszakban került sor a megszólalásra.

[46] Megjegyezte azt is, hogy a felperes előbb vállalt közszereplést, mint hogy ügyvéd lett volna, és ügyvédi praxisa alatt folyamatosan választott képviselő volt a kormánypárt színeiben. Ellenzéki politikusként joggal tehetette a kampánya során közéleti vita tárgyává, hogy a felperes, mint politikai riválisa, a volt budapesti főpolgármester által megrendelt metróberuházás, az annak vitás részletei vonatkozásában készített szakvéleményt, ezen tevékenysége és választott képviselői tevékenysége, politikai közszereplése között milyen valós vagy vélt összefüggés van vagy lehet, és annak esetlegesen milyen erkölcsi vetületei vannak.

[47] A további két peresített közlés tekintetében nem volt vitatott a felek között, hogy véleményt nyilvánított, ezért e körben csak visszautalt a már hivatkozott 13/2014. (IV. 18.) AB határozattal összefüggésben kifejtettek, azt hangsúlyozva, hogy a közlései nem tekinthetők öncélú gyalázkodásnak.

[48] A másodfokú eljárással összefüggésben a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése szerint számított fel ügyvédi munkadíjat, 5 óra időtartamban és 30.000 forint összegben, amely magában foglalja a fellebbezés tanulmányozását, az ügyfél tájékoztatását, adminisztrációs tevékenységet, a fellebbezési ellenkérelem megszerkesztését és benyújtását, valamint a másodfokú tárgyalási képviselőt.

[49] Az alperesi ellenkérelemben foglaltakkal összefüggésben a felperes azt hangsúlyozta, hogy a korábban irányadó bírói gyakorlat meghaladása indokolt, mert a korábbi szabályozás alapján a Kúria és az Alkotmánybíróság is túlzottan nagy teret engedett a véleménynyilvánítás szabadságának szemben a magánélet védelméhez fűződő joggal. A felperes civil foglalkozása a magánéletéhez tartozik.

[50] A fellebbezés alaptalan.

[51] Az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett része nem volt, a másodfokú bíróság ezért azt teljes egészében vizsgálta, az érdemi döntéssel egyetértett, az elsőfokú bíróság kifejtett indokait csak részben, az alábbi kiegészítésekkel osztja.

[52] A felperes fellebbezése az elsőfokú ítélet anyagi jogi megfelelőségének felülbírálatára irányult azzal, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, a lefolytatott bizonyítási eljárást nem sérelmezte. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy szükséges-e a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést levonni, a megállapított tényeket másként minősíteni a Ptk. 2:44. § és 2:45. § rendelkezéseire tekintettel.

[53] Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges irányadó jogszabályokat és figyelembe veendő alkotmánybírósági gyakorlatot helytállóan jelölte meg. Ezek alapján helyesen tulajdonított jelentőséget elsődlegesen annak, hogy a sérelmezett közlések közügyben, választási időszakban hangzottak el. Azok a politikai alperes választási ellenfele, a szintén politikai felperes ténykedésével összefüggésben jelentek meg.

[54] Ugyancsak helytállóan azonosította a felperes kereseti kérelme alapján a sérelmezett közléseket, vizsgálta azok tényállítás vagy vélemény jellegét, ennek során tekintettel volt a PK 12. számú állásfoglalásban kifejtett szempontokra, így a közlések szűkebb és tágabb szövegkörnyezetére, a közlések általános közfelfogás szerinti értelmezésére.

[55] A „zugüggyvéd” kifejezés jóhírnévsértő jellege tekintetében az elsőfokú bíróság által kifejtett érveken túlmenően a másodfokú bíróság azt tartja szükségesnek hangsúlyozni, hogy a felperes tévesen érvelt azzal, hogy e körben személyl bejegyzése nem vehető figyelembe, az alperes ugyanis valamennyi közlését az ebben foglaltakra alapozva tette meg.

Az 1. bejegyzés kifejezetten személyl közlésére való reagálás, a 2. bejegyzésben az alperes egy kommentelőnek az alperes bejegyzésére adott reakciójára válaszolt. E körben a másodfokú bíróság azt is megjegyzi, hogy itt az alperes maga nem használta a „zugüggyvéd” minősítést, hanem a kommentelő idézte ilyen módon az alperes korábbi bejegyzését. A 4. bejegyzésben az alperes a portál internetes hírportálon a szakértői véleménnyel érintett metrókocsik meghibásodásairól szóló cikkekre reagált.

[56] A bejegyzések mindegyike az alperes közösségi oldalán jelent meg, aminek azért van jelentősége, mert ezt a platformot a politikusok jellemzően a választóik megszólítására, nagyobb közönség elérésére használják, azon a közéleti eseményekkel kapcsolatos véleményüket osztják meg. Az ezen felületen megjelenő bejegyzéseket a felhasználók nem önmagában értelmezik, hiszen az ezen típusú megszólalások kifejezetten az egyes témákhoz való hozzászólás lehetőségét biztosítják, egyfajta párbeszéd bontakozik ki témákról. Jól illusztrálja ezt a 2. bejegyzés.

[57] A beszélgetős műsorban az alperes részletesen beszélt a metrókocsik felújításának körülményeiről, a hibákról, az ezzel összefüggésben készült szakértői véleményről, míg a közösségi oldal2 videóból is egyértelműen kiderül, hogy mely témával összefüggésben bírálja a felperest.

[58] Ebben a kontextusban vizsgálva a „zugüggyvéd” megfogalmazást, valóban az alperes általi értelmezés szerint kell azt figyelembe venni. Nem a felperes ügyvédként való ténykedésének jogellenes voltát állítja, hanem ezen tevékenységét minősíti negatívan.

Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. 2.45. § (2) bekezdésének sérelme nélkül utasította el a jóhírnév megsértése miatt előterjesztett kereseti kérelmeket. Egyetértett ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [24] bekezdésében kifejtettekkel is. Alaptalanul hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy abból az következne, hogy az 1. és 4. bejegyzésben bűncselekménnyel vagy etikai vétséggel vádolná az alperes a felperest. Mindössze az ezen bejegyzésekben elérhetővé tett személyl és portál hírre reagálva nyilatkozik negatív módon, lekicsinylően, politikai elfogultságot feltételezve a felperes által végzett ügyvédi munkáról. Ez pedig akkor is véleménynek minősül és jóhírnév sérelmet nem eredményez, ha igaztalan.

[59] A beszélgetős műsorban és a közösségi oldal2 videóban használt „zugüggyvéd” kifejezés használata során a közlés kontextusának vizsgálata során még hangsúlyosabban jelenik meg a politikai vita jelleg. Mindkét megjelenés kifejezetten kampánytevékenységnek minősíthető. Azokban az alperes kifejezetten az országgyűlési képviselővé választása érdekében nyilvánult meg. Ennek során „támadta” politikai ellenfelét, a felperest. Ezen cél érdekében utalt a szakvéleményre, bírálta annak kapcsán a felperes ügyvédi tevékenységét.

[60] Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal a felperesi érveléssel sem, hogy az ügyvédi tevékenység a Ptk. 2:44. § (2)-(3) bekezdése alapján a magánszférához tartozik, e körben kifejtett tevékenysége körében a véleménynyilvánítás fokozottabb tűrésére nem köteles. Az ezen jogszabályi rendelkezéseket beiktató törvényjavaslat miniszteri indokolása szerint a módosítást az Alaptörvény hetedik módosításával kiegészített VI. cikkével való összhang megteremtése indokolta.

A VI. cikk hatályos szövegét meghatározó miniszteri javaslat ezt a módosítást azzal indokolta, hogy „...a technológiai fejlődés, a digitalizáció és a médianyilvánosság növekedése következtében a magánélet védelme már nem csak az intimszférára, hanem egy tágabb értelemben vett magánszférára, az egyén családi életére, otthonára, kapcsolattartására is kiterjed. Alaptörvényi szinten azt kívánja rögzíteni, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának és a gyülekezési jog gyakorlásának többek között külső korlátja lehet mások magán- és családi életének, valamint otthonának tiszteletben tartásához való joga. A törvény az említett alapvető jogok kollíziója esetén - az alapvető jogok korlátozhatóságának Alaptörvényben meghatározott általános kereteire és az Alkotmánybíróság gyakorlatára figyelemmel - hangsúlyozza a magánszférajogok ezen elemeinek fokozott védelmét. Arra a térbeli szférára is kiterjed, amelyben a magán- és családi élet kibontakozik. A 13/2016. (VII. 18.) AB határozatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy az amerikai Legfelsőbb Bíróság szerint az otthon nyugalma – „a fáradt emberek utolsó menetszára” – az a tér, ahova az emberek visszahúzódhatnak a mindennapi nyüzsgés elől {Carey v. Brown [447 US 455 (1980)] és Frisby v. Schultz [487 US 474 (1988)]}.”

[61] A Ptk. 2:44. § (2) és (3) bekezdése tehát az intimszféránál tágabban határozta meg a magánszféra határait, a felperesi értelmezés szerinti mértékben azonban nem. Az ügyvédi tevékenység nem vonható abba a védelmi körbe, ami kifejezetten és szorosan véve a magán-, családi élethez, az otthon tiszteletbe tartásához tartozik, figyelemmel arra is, hogy az indokolás a gyülekezési jogra utalással kifejezetten térbeli védelemre utal.

[62] A felperes perbeli ügyvédi tevékenységének jellege semmilyen szinten sem értelmezhető olyanak, amely körben a Ptk. 2:44. § alapján személyiségi jogának védelme a közügyben való zavartalan megszólalás biztosítása érdekében ne lehetne korlátozható.

[63] A valós tények hamis színben történő feltüntetéseként sérelmezett közlések vonatkozásában teljes mértékben egyetértett a másodfokú bíróság azzal, hogy a felperes nem jelölte meg, mely valós tényeket tüntette fel az alperes oly módon, hogy azokból a valóságtól eltérő következtetésre kell, hogy jusson az olvasó, ezért a jóhírnév megsértésére alapított ezen kereseti kérelem alaptalan.

[64] A „személy2-bérenc” és „hazaáruló”-nak minősített kifejezések vélemény jellege tekintetében nem volt vita a felek között. A fellebbezésben már a felperes sem vitatta, hogy a „hazaáruló” kifejezést az alperes nem használta, az alperes pedig fellebbezési

ellenkérelmében nem sérelmezte az elsőfokú ítélet e körben tett megállapításait. Erre tekintettel a másodfokú bíróság csak megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság szükségtelenül végezte el erre vonatkozóan a perben sérelmezett közlések értékelését.

[65] A „személy2-bérenc” kifejezés becsületsértő jellege tekintetében a másodfokú bíróság azt hangsúlyozza, hogy a politikai vitában történt megszólalások megítélése tekintetében az Alkotmánybíróság – az elsőfokú bíróság és az alperes által is hivatkozott – gyakorlata továbbra is irányadó. Ezt támasztja alá, hogy az Alkotmánybíróság a 3111/2022. (III. 23.) AB határozatában megerősítette a 3217/2020. (VI. 19.) AB határozatban kifejtetteket a politikai vitákban kifejtettek értékeléséről. Visszautalt többek között a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [45], [48] és [49] bekezdéseiben kifejtetekre is. Hangsúlyozta, hogy politikai vitában amennyiben az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkozik, akkor – még ha állító módon fogalmazták is meg – vélelmezhető a közlés véleményként való értelmeződése. Szintén védelem alá tartozhat a kritika túlzó, meghökkentő megfogalmazása akkor is, ha a túlzás esetleg ténybeli kérdést is érint. Kétség esetén ráadásul a mérlegelés arra is támaszkodhat, hogy egyes részletek tényszerű cáfolatára széles körű lehetőség nyílik.

Azt is kiemelte, hogy ha a megnyilatkozásnak észszerűen még a kampány körülményei között sem tulajdonítható olyan jelentés, amely szerint a közlést a választók az érintett múlt- vagy politikájára, vagy a jelölt alkalmasságára vonatkozó politikai véleményként értelmezik, akkor lehet helye a közlő valótlan tényállítás miatt történő felelősségre vonásának. {3111/2022. (III. 23. AB határozat [27], [28], [32] és [46]}

[66] A perbeli esetben ezért az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást akként, hogy az alperesnek a politikai vitában, választási kampány során elhangzott – felperes által sérelmezett – véleménye nem lépte át a szabad véleménynyilvánítás alkotmányosan védett kereteit. Az nem minősül az emberi státuszt kétségbe vonó, öncélúan becsmérő kifejezésnek, ezért jogszabálysértés nélkül utasította el a Ptk. 2:45. § (1) bekezdésére alapított keresetet is.

[67] A fentiekre is tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, annak pontosítására az 1990. évi XCIII. törvényt (Itv.) módosító 2022. évi XLV. törvény 70. § és 73. § 6. pontjában foglaltakra tekintettel volt szükség.

[68] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek megfizetni az ügyvédi munkadíjat és a Magyar Állam javára a le nem rótt fellebbezési illetéket.

[69] Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak alapján állapította meg, figyelemmel arra, hogy az alperesi képviselő 5 munkaóra figyelembevételével számította azt fel.

[70] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 46. § (1) bekezdés szerint megállapított fellebbezési illeték megfizetéséről a másodfokú bíróság a Pp. 101. § (1) bekezdése, a Pp. 102. § (1) bekezdése és a 30/2017. (XII. 27.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése, továbbá az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján döntött.

[71] Tájékoztatja a felperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során a közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja]

Budapest, 2023. március 23.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

Dr. Virág Csaba s.k.
bíró